

V Bruseli 24. októbra 2022
(OR. en)

13994/22

CLIMA 540
ENV 1062
ONU 126
DEVGEN 195
ECOFIN 1088
ENER 535
FORETS 105
MAR 196
AVIATION 262

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od: Generálny sekretariát Rady
Dátum: 24. októbra 2022
Komu: Delegácie

Č. predch. dok.: 13735/1/22 REV 1

Predmet: Príprava na 27. konferenciu zmluvných strán (COP 27) Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC) (Šarm aš-Šajch, 6. – 18. novembra 2022)
– závery Rady

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady k uvedenému predmetu v znení, ktoré Rada schválila na svojom 3 903. zasadnutí 24. októbra 2022.

**Príprava na 27. konferenciu zmluvných strán (COP 27)
Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC)
(Šarm aš-Šajch, 6. – 18. novembra 2022)**

- závery Rady -

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

NALIEHAVOSŤ OPATRENÍ V OBLASTI KLÍMY

1. VYJADRUJE HLBOKÉ ZNEPOKOJENIE nad rastúcou intenzitou a frekvenciou extrémnych poveternostných javov vrátane vln horúčav, prírodných požiarov a záplav na celom svete a ZDÔRAZŇUJE, že je mimoriadne naliehavé posilniť globálnu reakciu na účely riešenia núdzovej situácie v oblasti klímy z dôvodu jej priamej a existenčnej hrozby pre ľudstvo, ekosystémy a biodiverzitu, ktorá neušetrí žiadnu krajinu a žiadny región. ZDÔRAZŇUJE príležitosti, ktoré ambiciózne opatrenia v oblasti klímy prinášajú nielen pre planétu a svetové hospodárstvo, ale aj pre ľudí, a to pokiaľ ide o lepšiu životnú úroveň, zdravie, dôstojné pracovné miesta, udržateľné potravinové systémy a dostupné ceny energie. ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité zabezpečiť spravodlivú transformáciu na udržateľné hospodárstva a spoločnosti odolné voči zmene klímy, pri ktorej sa na nikoho nezabudne.
2. Čo najdôraznejšie ODSUDZUJE útočnú vojnu Ruskej federácie proti Ukrajine, ktorá hrubo porušuje medzinárodné právo a spôsobuje nielen obrovské straty na životoch a nepriaznivé účinky na zdravie vrátane civilného obyvateľstva, ale aj bezprostredné škody na prírode a dlhodobé zhoršovanie životného prostredia, predstavuje riziko pre jadrovú bezpečnosť a oneskoruje prijímanie veľmi potrebných opatrení v oblasti zmeny klímy. ZDÔRAZŇUJE, že táto vojna má okrem oslabenia globálnej bezpečnosti a stability závažné sekundárne účinky na energetickú a potravinovú bezpečnosť a medzinárodné spoločenstvo musí túto situáciu naliehavo a rozhodne riešiť.

3. VYJADRUJE veľké uznanie práci Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) a príspevkom všetkých troch pracovných skupín k šiestej hodnotiacej správe¹. OPĀTOVNE ZDÔRAZŇUJE kľúčové zistenia pracovnej skupiny I uvedené v šiestej hodnotiacej správe, podľa ktorých rozsah budúcej zmeny klímy závisí od budúcich emisií a že globálne otepľovanie možno obmedziť na 1,5 °C len vtedy, ak sa okamžite pristúpi k výraznému a trvalému zníženiu globálnych emisií skleníkových plynov v nadchádzajúcich desaťročiach tak, aby globálne emisie skleníkových plynov dosiahli do alebo okolo roku 2050 nulovú bilanciu. PRIPOMÍNA naliehavú potrebu okamžite zvýšiť globálne ambície v oblasti zmiernovania na základe najlepších dostupných vedeckých poznatkov, aby sa globálne emisie skleníkových plynov do roku 2030 znížili o polovicu v porovnaní s rokom 2019. So znepokojením BERIE NA VEDOMIE zistenia najnovšej správy Svetovej meteorologickej organizácie (WMO) o stave globálnej klímy za rok 2021, podľa ktorých kľúčové klimatické ukazovatele, ako sú globálna teplota, koncentrácia skleníkových plynov a obsah tepla v oceánoch, naďalej rastú bez akéhokoľvek náznaku zmiernenia.
4. PRIPOMÍNA kľúčové zistenia pracovnej skupiny II uvedené v šiestej hodnotiacej správe vrátane toho, že i) zmena klímy už má rozsiahly vplyv na náš svet, ohrozuje životy a živobytie najmä tých najzraniteľnejších (viac ako polovica svetovej populácie a väčšinou zraniteľné ekosystémy sú už postihnuté zmenou klímy), že (ii) úsilie o adaptáciu znížilo niektoré zraniteľnosti súvisiace s klímou, ale niektoré adaptačné limity už boli dosiahnuté a iné sa nevyhnutne dosiahnu v blízkej budúcnosti, a že (iii) adaptácia sa musí posunúť od súčasných postupných úprav k plánovaným a systémovým prístupom, ktoré riešia viaceré riziká súvisiace so zmenou klímy spolu s neklimatickými faktormi.
5. VYZDVIHUJE zistenia pracovnej skupiny III uvedené v šiestej hodnotiacej správe, z ktorých vyplýva, že v každom sektore dokážeme do roku 2030 znížiť emisie skleníkových plynov aspoň o polovicu. ZDÔRAZŇUJE hospodárske a spoločenské príležitosti a výhody opatrení na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu pre všetky krajiny. Investície do inovácie a zelených pracovných miest sú predpokladom spravodlivej a rovnoprávnej transformácie na nový zelený hospodársky model.

¹ <https://www.ipcc.ch/assessment-report/ar6/>

6. BERIE NA VEDOMIE dôrazné výzvy občianskej spoločnosti, najmä mladých ľudí, na ambicióznejšie opatrenia v oblasti klímy, berúc do úvahy medzigeneračnú rovnosť, a potrebu zaviesť sociálne prospešnú ekologickú transformáciu, pri ktorej sa zohľadňujú potreby občanov; v tejto súvislosti UZNÁVA význam účasti verejnosti a aktívnej angažovanosti, ako aj prístupu k informáciám pri plánovaní a vykonávaní opatrení v oblasti klímy.

POSILNENIE OPATRENÍ, AMBÍCIÍ A PODPORY

7. Pred konferenciou COP 27 OPĀTOVNE ZDÔRAZŇUJE, že medzinárodná angažovanosť prostredníctvom silného multilateralizmu založeného na pravidlách má zásadný význam pre dosiahnutie úspešných výsledkov pri riešení zmeny klímy.
8. UZNÁVA, že zmluvné strany by mali pri prijímaní opatrení na riešenie zmeny klímy rešpektovať, podporovať a zohľadňovať svoje príslušné záväzky v oblasti ľudských práv, práva na zdravie, práva na čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie, práv pôvodného obyvateľstva, ako sa uvádzajú v Deklarácii OSN o právach pôvodného obyvateľstva, práv miestnych spoločností, migrantov, detí, osôb so zdravotným postihnutím a ľudí v zraniteľných situáciách, ako aj rodovej rovnosti, posilnenia postavenia žien a medzigeneračnej spravodlivosti. OPĀTOVNE ZDÔRAZŇUJE, že EÚ je naďalej odhodlaná tieto hodnoty dodržiavať.
9. ZDÔRAZŇUJE, že vnútroštátne stanovené príspevky a ich aktualizácie vrátane tých, ktoré boli oznámené na konferencii COP 26, pred ňou a po nej, sú ako celok nedostatočné. PRIPOMÍNA, že všetky zmluvné strany boli požiadané, aby do konca roka 2022 vo svojich vnútroštátne stanovených príspevkoch podľa potreby prehodnotili a posilnili ciele na rok 2030, keďže je to potrebné na dosiahnutie súladu s teplotným cieľom Parížskej dohody. VYZÝVA preto všetky zmluvné strany, aby predložili ambiciózne ciele a politiky, a NALIEHAVO ŽIADA najmä veľké ekonomiky, aby včas pred konferenciou COP 27 prehodnotili a posilnili svoje vnútroštátne stanovené príspevky (NDC) a aby predložili alebo aktualizovali svoje dlhodobé stratégie nízkoemisného rozvoja (LT-LEDS) s cieľom dosiahnuť nulovú bilanciu emisií do roku 2050. S vážnym znepokojením ZDÔRAZŇUJE, že globálne ambície sa musia výrazne zvýšiť, aby sa dosiahol cieľ 1,5 °C v súlade s Parížskou dohodou.

10. ZDÔRAZŇUJE, že ambície aj opatrenia sú v tomto kritickom desaťročí nevyhnutné na zabezpečenie dôveryhodnosti vykonávania Parížskej dohody a dosiahnutie klimatickej neutrality udržateľným spôsobom, a NABÁDA všetky zmluvné strany, aby svoje vnútroštátne stanovené príspevky podporili spoľahlivými a pevnými domácimi politickými rámcami a opatreniami vrátane vhodných systémov monitorovania, podávania správ a hodnotenia. ZDÔRAZŇUJE, že všetky zmluvné strany, najmä hlavní pôvodcovia emisií, musia zvýšiť svoje krátkodobé a dlhodobé ambície a posilniť opatrenia v oblasti klímy, a to aj prostredníctvom vnútroštátneho stanovovania cien uhlíka.
11. PRIPOMÍNA, že Rada sa v júni 2022 dohodla na pozícii týkajúcej sa základných prvkov balíka Fit for 55², ktoré Európskej únii umožnia vykonávať vnútroštátne stanovené príspevky a znížiť do roku 2030 čisté emisie skleníkových plynov aspoň o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990 a dosiahnuť najneskôr do roku 2050 klimatickú neutralitu a usilovať sa o dosiahnutie negatívnych emisií po tomto roku. BERIE NA VEDOMIE doterajší pokrok v legislatívnom procese prijímania balíka opatrení v oblasti klímy a cieľ uzavrieť rokovania o týchto základných prvkoch do konca roka 2022 vyváženým spôsobom. Je ODHODLANÁ čo najskôr po záveroch týchto rokovaní podľa potreby aktualizovať vnútroštátne stanovené príspevky EÚ a jej členských štátov v súlade s bodom 29 Glasgowského klimatického paktu, aby sa zohľadnilo, ako sa konečným výsledkom základných prvkov balíka Fit for 55 vykonáva hlavný cieľ EÚ, na ktorom sa Európska rada dohodla v decembri 2020.
12. ZDÔRAZŇUJE záväzok a úsilie EÚ propagovať energetickú efektívnosť a energiu z obnoviteľných zdrojov s cieľom znížiť svoju spotrebu fosílnych palív a svoju závislosť od dovozu týchto palív z Ruskej federácie, a to aj prostredníctvom druhov opatrení, o ktorých sa rokovalo v rámci plánu REPowerEU, s cieľom odstrániť závislosť EÚ od ruského plynu a zakázať dovoz ruskej ropy do konca roka 2022, pričom sa zabráni tomu, aby sa vytvoril nový efekt zablokovania pri fosílnych palivách, s cieľom ďalej urýchliť prechod na zelenú energiu v EÚ a podporiť úsilie EÚ pri plnení jej ambícií v oblasti klímy.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0550>

13. PRIPOMÍNA trvalé záväzky členských štátov EÚ dohodnuté so sociálnymi partnermi a tiež VYZÝVA všetky zmluvné strany, aby ukončili neekologizovanú výrobu energie z uhlia prostredníctvom postupného znižovania a ukončenia neefektívnych dotácií na fosílna palivá s cieľom urýchliť ich energetickú transformáciu³ a aby plnili Glasgowský klimatický pakt spôsobom, ktorý bude prínosom pre pracovníkov a komunity, ako aj ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja vrátane cieľa č. 7, ktorým je zabezpečiť prístup k cenovo dostupnej, spoľahlivej, udržateľnej a modernej energii pre všetkých do roku 2030. UZNÁVA partnerstvá pre spravodlivú energetickú transformáciu (JETP) ako dôležité nástroje na vykonávanie Parížskej dohody tým, že pomáhajú kľúčovým partnerským krajinám zvýšiť ich ambície v oblasti klímy a prejsť na cestu kompatibilnú s 1,5 °C prostredníctvom koordinovaného prístupu darcov. VÍTA záväzok vedúcich predstaviteľov skupiny G7 ukončiť do konca roka 2022 novú priamu verejnú podporu pre medzinárodné odvetvie energetiky využívajúce fosílna palivá bez znížených emisií s výnimkou obmedzených okolností, ktoré každá krajina jasne vymedzí v súlade s limitom otepľovania o 1,5 °C a cieľmi Parížskej dohody, a VYZÝVA všetky krajiny, aby prijali podobné záväzky.
14. VÍTA návrh právneho predpisu EÚ o obnove prírody, ktorý by mal prispieť k cieľom EÚ v oblasti klímy a biodiverzity na roky 2030 a 2050 prostredníctvom obnovy a zlepšenia ekosystémov na dobrý ekologický stav, ako aj k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to najmä prostredníctvom obnovy ekosystémov EÚ.
15. ĎALEJ VÍTA reformu spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ (SPP), ktorá pripravuje pôdu pre dlhodobý udržateľný prístup k poľnohospodárstvu a lesnému hospodárstvu, ktorej cieľom je ochrana celosvetovej potravinovej bezpečnosti a potravinovej bezpečnosti EÚ a zvýšenie príspevku SPP k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu. To by sa malo dosiahnuť znížením emisií skleníkových plynov, zlepšením sekvestrácie uhlíka, podporou udržateľnej energie, podporou efektívneho manažmentu prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch, ochranou biodiverzity a obnovou ekosystémových služieb. ZDÔRAZŇUJE, že zdravá pôda bohatá na biodiverzitu je kľúčom k boju proti globálnym výzvam našej doby, najmä výrobe dostatočného množstva výživných a bezpečných potravín, adaptácii na zmenu klímy a jej zmierneniu a zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity.

³ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6120-2022-INIT/sk/pdf>

16. PRIPOMÍNA závery Rady z 21. februára 2022 o diplomacii EÚ v oblasti klímy⁴ a PODČIARKUJE, že zmena klímy predstavuje existenčnú hrozbu pre ľudstvo vrátane realizácie ľudských práv, medzinárodnej stability a bezpečnosti, ktorá má vážne negatívne dôsledky pre celé medzinárodné spoločenstvo. V tejto súvislosti OPĀTOVNE ZDÔRAZŇUJE význam silnej koordinovanej činnosti EÚ a jej členských štátov prostredníctvom aktívnej európskej diplomacie v oblasti klímy a energetiky a vykonávania rôznych odvetvových a regionálnych iniciatív a výziev vyplývajúcich aj z Glasgowa, ktoré by mohli využívať vonkajšie regionálne podporné nástroje EÚ.
17. ZDÔRAZŇUJE, že všetky krajiny musia zvýšiť úsilie o adaptáciu a zároveň urýchlene znížiť emisie, čo je jediný spôsob, ako udržať potrebu adaptácie v zvládnuteľných medziach. BERIE NA VEDOMIE rastúcu potrebu prispôbiť sa nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy a víta príležitosť podeliť sa o skúsenosti a poučiť sa od partnerov o prístupoch k posilneniu odolnosti voči dôsledkom zmeny klímy. UVEDOMUJE SI, že je čoraz dôležitejšie, aby všetky zmluvné strany zlepšovali svoje adaptačné kapacity, budovali si odolnosť a znižovali svoju zraniteľnosť voči zmene klímy. UZNÁVA špecifické potreby a osobitné okolnosti najmenej rozvinutých krajín a malých ostrovných rozvojových štátov, ktoré sú obzvlášť zraniteľné z hľadiska nepriaznivých účinkov zmeny klímy, pričom niektoré z nich sú ohrozené dokonca existenčne. BERIE NA VEDOMIE adaptačné odporúčania Pražskej výzvy⁵, ktoré boli schválené na konferencii o navrhovaní odolných krajinných oblastí v septembri 2022.
18. ZDÔRAZŇUJE ústrednú úlohu celostných, inkluzívnych a účinne vykonávaných národných adaptačných stratégií a plánov a VYZDVIHUJE potrebu zvýšiť podporu pre rozvojové krajiny pri vypracúvaní a vykonávaní týchto stratégií, plánov a príslušných oznámení, ako aj pri monitorovaní a posudzovaní pokroku adaptačných opatrení.

⁴ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6120-2022-INIT/sk/pdf>

⁵ [https://www.mzp.cz/C125750E003B698B/cz/news_20220926_prague_appeal_climate_change_and_biodiversity_loss_must_be_tackled_together/\\$FILE/The%20Prague%20Appeal%20-%20final.pdf](https://www.mzp.cz/C125750E003B698B/cz/news_20220926_prague_appeal_climate_change_and_biodiversity_loss_must_be_tackled_together/$FILE/The%20Prague%20Appeal%20-%20final.pdf)

19. ZDÔRAZŇUJE medzinárodný rozmer adaptácie v adaptačnej stratégii EÚ, ktorým sa podčiarkuje podpora EÚ pre medzinárodnú odolnosť voči zmene klímy a pripravenosť na ňu, a to aj prostredníctvom zvýšenia medzinárodných finančných zdrojov, navrhovaním politík a stimulov na podporu investícií odolných voči zmene klímy vrátane riešení blízkych prírode, cielenej podpory partnerských krajín a novovytvorenej misie EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy, ktorá by mohla inšpirovať podobné opatrenia v iných krajinách.
20. OPÄTOVNE ZDÔRAZŇUJE, že EÚ a jej členské štáty podporujú partnerské krajiny pri zlepšovaní ich adaptačných kapacít na posudzovanie, riadenie a znižovanie klimatických rizík, napr. zlepšením systémov monitorovania, podávania správ a hodnotenia vrátane posilnenia práce na dostupných, interoperabilných a spoľahlivých environmentálnych údajoch a digitálnych riešeniach založených na údajoch vrátane systémov včasného varovania, ako aj podporou sociálnej ochrany, poistenia a iných finančných mechanizmov na riadenie klimatických rizík vrátane riadenia rizika katastrof. Cieľom týchto činností je zvýšiť kapacity zraniteľných krajín a komunít na účely posilnenia ich odolnosti prostredníctvom riadenia a znižovania rizika strát[...] a škôd[...].
21. ZDÔRAZŇUJE, že zmena klímy v dôsledku nebezpečenstiev, expozície a zraniteľnosti vytvára vplyvy a riziká, ktoré môžu viesť k hospodárskym a nehospodárskym stratám a škodám vo všetkých krajinách. ZDÔRAZŇUJE, že komplexné riadenie klimatických rizík je kľúčom k budovaniu dlhodobej odolnosti krajín, zraniteľného obyvateľstva a komunít voči stratám a škodám. UZNÁVA, že je potrebné ďalej rozširovať opatrenia a podporu pre zraniteľné krajiny, obyvateľstvo a zraniteľné skupiny. KLADIE DÔRAZ na úlohu súkromných a verejných zdrojov pri poskytovaní zvýšenej podpory na odvrátenie, minimalizáciu a riešenie strát a škôd spojených s nepriaznivými vplyvmi zmeny klímy.

22. OPAKUJE, že zosúladienie všetkých finančných tokov so smerovaním k nízkym emisiám skleníkových plynov a rozvoju odolnému voči zmene klímy je nevyhnutné pre vykonávanie Parížskej dohody ako celku a pre prechod na klimaticky neutrálne, adaptívne a odolné globálne hospodárstvo a spoločnosť. ZDÔRAZŇUJE, že vytvorenie vyhradeného priestoru na diskusiu o článku 2 ods. 1 písm. c) Parížskej dohody v rámci COP 27 umožní zmluvným stranám, súkromnému sektoru a ďalším zainteresovaným stranám diskutovať o tom, ako chápu cieľ zosúladiť finančné toky so smerovaním k nízkym emisiám skleníkových plynov a rozvoju odolnému voči zmene klímy a ako ich dosiahnuť, čím sa krajinám umožní dosiahnuť ich ciele v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, ako aj ciele udržateľného rozvoja. ZDÔRAZŇUJE, že v Parížskej dohode sa uznáva, že mobilizácia finančných zdrojov si vyžaduje globálne úsilie, a VYZÝVA všetky krajiny, aby zintenzívnili svoje úsilie o mobilizáciu finančných prostriedkov zo všetkých zdrojov na podporu opatrení v oblasti klímy a začlenenie problematiky klímy do všetkých finančných tokov. V tejto súvislosti ZDÔRAZŇUJE potrebu podpory udržateľného financovania a investícií, ktoré sa usilujú o synergie medzi cieľmi v oblasti klímy, biodiverzity a inými environmentálnymi cieľmi, OPÄTOVNE PODČIARKUJE význam transparentného podávania správ a VYZDVIHUJE rastúci počet iniciatív v oblasti klimatickej politiky z celého sveta s cieľom mobilizovať finančný a súkromný kapitál tam, kde je najviac potrebný na vykonávanie opatrení v súlade s Parížskou dohodou.
23. PRIPOMÍNA, že EÚ a jej členské štáty sú najväčším prispievateľom k medzinárodnému verejnému financovaniu opatrení v oblasti zmeny klímy a od roku 2013 viac ako zdvojnásobili svoj príspevok na financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy na podporu rozvojových krajín. OPÄTOVNE POTVRDZUJE pevný záväzok EÚ a jej členských štátov naďalej zvyšovať financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy, aby sa splnil cieľ rozvinutých krajín týkajúci sa mobilizácie aspoň 100 miliárd USD ročne zo širokej škály zdrojov čo najskôr a pokračovať v jeho plnení až do roku 2025, a OČAKÁVA, že sa tento cieľ dosiahne v roku 2023. VYZÝVA ostatných darcov, aby v tejto súvislosti zintenzívnili svoje úsilie aj v súlade s plánom realizácie financovania opatrení v oblasti zmeny klímy z konferencie COP 26, a SO ZÁUJMOV OČAKÁVA, že sa pred konferenciou COP 27 uverejní správa o pokroku v desiatich oblastiach spoločnej činnosti, ktoré sa v pláne realizácie uvádzajú.

24. So ZÁUJMOM OČAKÁVA spoluprácu s ostatnými zmluvnými stranami pri vykonávaní výzvy Glasgowského klimatického paktu, aby sa do roku 2025 kolektívne aspoň zdvojnásobilo poskytovanie finančných prostriedkov rozvojovým krajinám na adaptáciu v porovnaní s úrovňami z roku 2019 v kontexte dosiahnutia rovnováhy medzi zmierňovaním a adaptáciou pri poskytovaní zvýšených finančných zdrojov.
25. DÔRAZNE VYZÝVA multilaterálne rozvojové banky, rozvojové finančné inštitúcie a iné medzinárodné finančné inštitúcie, aby ďalej posilňovali svoje úsilie, a to aj stanovením ambiciózných cieľov financovania adaptácie, využívaním inovačných finančných nástrojov, zlepšením prístupu k financovaniu a podporou zvýšenej účasti súkromného sektora. VÍTA v tejto súvislosti vedúce postavenie viacerých rozvojových bánk, ktoré sa prejavilo v spoločnom vyhlásení o ochrane prírody podpísanom na konferencii COP 26, a ich stratégie a plány v oblasti klímy vrátane Európskej investičnej banky ako lídra, Európskej banky pre obnovu a rozvoj a skupiny Svetovej banky. OPĀTOVNE ZDÔRAZŇUJE, že súkromné financovanie opatrení v oblasti klímy je nevyhnutné na prechod na klimaticky neutrálne a odolné globálne hospodárstvo, pričom verejný sektor musí poskytovať primerané finančné stimuly, politické signály a priaznivé podmienky. ODKAZUJE na závery Rady o financovaní opatrení v oblasti zmeny klímy pred COP 27.⁶

DOSIAHNUTIE VÝSLEDKOV V ŠARM AŠ-ŠAJCHU

26. BLAHOŽELÁ vláde Spojeného kráľovstva k usporiadaniu konferencie COP 26 a k pokroku, ktorý sa dosiahol v Glasgowe, a ĎAKUJE jej za to, a BERIE NA VEDOMIE Glasgowský klimatický pakt ako vyvážený balík, ktorý priniesol pozoruhodné výsledky v oblasti zmierňovania zmeny klímy, adaptácie na ňu a prostriedkov vykonávania. Zároveň ĎAKUJE nadchádzajúcemu egyptskému predsedníctvu konferencie COP 27 a jeho partnerovi, Konžskej demokratickej republike, za ich neúnavnú prácu a odhodlanie v období medzi COP 26 a COP 27.

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2022/10/04/climate-finance-council-adopted-conclusions-ahead-of-cop27/>

27. VÍTA prácu vykonanú na zasadnutiach podporných orgánov v júni 2022 a SO ZÁUJMOM OČAKÁVA prijatie komplexného výsledku zo Šarm aš-Šajchu, ktorým sa zabezpečí ambiciózna globálna reakcia na zmenu klímy, a teda i) udržanie cieľa 1,5 °C v súlade s Parížskou dohodou a vzhľadom na najlepšie dostupné vedecké poznatky, najmä najnovšie správy IPCC, a ii) zotrvanie na ceste k dlhodobej odolnosti. NABÁDA nadchádzajúce predsedníctvo COP 27, aby v Šarm-aš-Šajchu nadviazalo na iniciatívy z Glasgowa.
28. VÍTA vytvorenie pracovného programu v oblasti zmierňovania zmeny klímy, ktorého cieľom je v tomto kritickom desaťročí urýchlene zvýšiť ambície v oblasti zmierňovania zmeny klímy a vykonávanie príslušných opatrení a ZAVÄZUJE SA konštruktívne spolupracovať so zmluvnými stranami na dosiahnutí rozhodnutia o jeho podobe, ktoré by sa zväžilo a prijalo na zasadnutí CMA4 a ktoré by bolo vedecky podložené a vychádzalo z Glasgowského klimatického paktu, a to spôsobom, ktorý by dopĺňal globálne hodnotenie a podporoval zachovanie uskutočniteľnosti cieľa 1,5 °C. VYZÝVA na vytvorenie pracovného programu, ktorý zmluvným stranám a nezmluvným zainteresovaným stranám umožní vymieňať si získané poznatky, identifikuje synergie, podporí spoľahlivé domáce politiky, preskúma, ako môžu odvetvové politiky podporiť opatrenia a ambície v oblasti klímy, a umožní krajinám dosiahnuť pokrok vo vykonávaní a posilňovaní svojich záväzkov. ZDÔRAZŇUJE, že každoročné zasadnutie ministrov na vysokej úrovni za okrúhlym stolom o ambíciách pred rokom 2030, ktoré sa začne na konferencii CMA4, by malo informovať o pracovnom programe v oblasti zmierňovania zmeny klímy a malo by sa ním riadiť, malo by zvýšiť zodpovednosť, podporovať výmenu skúseností, poskytnúť odporúčania a usilovať sa o globálne ambície a vykonávanie v súlade so zachovaním uskutočniteľnosti cieľa 1,5 °C.
29. ZDÔRAZŇUJE, že jasný pokrok smerom k dosiahnutiu globálneho cieľa v oblasti adaptácie je kľúčový, a preto bude aj NAĎALEJ podporovať dvojročný pracovný program z Glasgowa – Šarm-aš-Šajchu o globálnom ciele v oblasti adaptácie a konštruktívne sa doňho zapájať, aby sa dosiahlo lepšie pochopenie toho, ako zvýšiť adaptačnú kapacitu, posilniť odolnosť a znížiť zraniteľnosť v záujme ochrany ľudí, živobytia a ekosystémov a posúdiť pokrok v tejto oblasti.

30. OPĀTOVNE POTVRDZUJE, že EÚ je naďalej odhodlaná v čo najkratšom čase a v súlade s procesom stanoveným v Glasgowe plne sfunkčnit' sieť Santiago na odvrátenie, minimalizáciu a riešenie strát a škôd spojených s nepriaznivými účinkami zmeny klímy s cieľom ďalej posilňovať globálnu koordináciu, aby sa urýchlila technická pomoc príslušných organizácií, orgánov, sietí a odborníkov orientovaná na dopyt pri vykonávaní príslušných prístupov, najmä v zraniteľných rozvojových krajinách a komunitách.
31. So ZÁUJMOM OČAKÁVA pokračovanie glasgowského dialógu medzi zmluvnými stranami, príslušnými organizáciami a zainteresovanými stranami s cieľom diskutovať o opatreniach na financovanie činností zameraných na odvrátenie, minimalizáciu a riešenie strát a škôd spojených s nepriaznivými účinkami zmeny klímy. OPĀTOVNE ZDÔRAZŇUJE svoju pripravenosť konštruktívne spolupracovať s partnerskými krajinami s cieľom lepšie pochopiť ich potreby, a to aj prostredníctvom nového bodu programu, ktorý by v plnej miere využil glasgowský dialóg na urýchlené posilnenie existujúcich inštitúcií poskytujúcich podporu na odvrátenie, minimalizáciu a riešenie rizika strát a škôd a na konkrétne riešenia výziev, ktorým čelia najzraniteľnejšie krajiny. V tejto súvislosti VÍTA iniciatívu „Včasné varovania pre všetkých“, ktorú spustil generálny tajomník OSN s cieľom do piatich rokov pokryť všetkých na Zemi systémami včasného varovania, a záväzok vedúcich predstaviteľov skupiny G7 pracovať na Globálnom štíte proti klimatickým rizikám pre chudobné a zraniteľné krajiny a ľudí, a to na základe Globálneho partnerstva InsuResilience a ďalších iniciatív. ZAVÄZUJE SA podporovať toto úsilie, a to aj rozšírením financovania a poistenia v oblasti rizika dôsledkov zmeny klímy a rizika katastrof (Climate and Disaster Risk Finance and Insurance, CDRFI) a zabezpečením systémovejšej, súdržnejšej a trvalejšej globálnej architektúry CDRFI.

32. ZNOVU PRIPOMÍNA význam komplexného, účelovo orientovaného globálneho hodnotenia zameraného na budúcnosť s cieľom podporiť päťročný cyklus ambícií Parížskej dohody a zvýšiť ambície opatrení a podporu kolektívneho riešenia zmeny klímy vzhľadom na rovnosť a najlepšie dostupné vedecké poznatky. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné vychádzať z diskusií a skúseností získaných počas prvého technického dialógu v rámci globálneho hodnotenia a čoraz viac sa zameriavať na príležitosti na zlepšenie a posilnenie opatrení a podpory zmluvných strán, ako aj na medzinárodnú spoluprácu v oblasti klímy. ZDÔRAZŇUJE, že výsledky[...] globálneho hodnotenia by mali byť zdrojom informácií a neustálym stimulom pre posilnené ambiciózne opatrenia v oblasti klímy, a to kolektívne aj individuálne; mali by predovšetkým podnecovať všetky zmluvné strany, aby v rámci svojich NDC postupne prechádzali k cieľom zmierňovania pre celé hospodárstvo a vo svojich LT-LEDS k dosiahnutiu klimateckej neutrality do roku 2050, a aby vzhľadom na dlhodobé ciele Parížskej dohody uplatňovali posilnené adaptačné opatrenia a vykonávacie prostriedky.
33. Hoci je potrebné naďalej sa zameriavať na znižovanie emisií na vnútroštátnej úrovni a zvyšovanie ich odstraňovania, UZNÁVA potenciál článku 6 na uľahčenie ďalších ambícií pri odstraňovaní medzery smerom k obmedzeniu globálneho otepľovania na 1,5 °C a na podporu zapojenia súkromného sektora do opatrení v oblasti klímy a mobilizáciu finančných a nefinančných zdrojov na tieto opatrenia, a to pri dodržiavaní ekologických a sociálnych záruk, rešpektovaní ľudských práv a ochrane pred klimatickými rizikami. PODČIARKUJE, že nevyhnutným predpokladom je zabezpečiť, aby uplatňovanie článku 6 prispievalo k dlhodobým cieľom Parížskej dohody, podporovalo ambície, udržateľný rozvoj a zabezpečovalo environmentálnu integritu. ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité úzko zosúladiť mechanizmy podľa článku 6 s vnútroštátne stanovenými príspevkami hostiteľských zmluvných strán, ich LT-LEDS a cieľmi Parížskej dohody a zachovať priestor pre vyššie ambície prostredníctvom spoločného využívania prínosov zmierňovania medzi účastníkmi podľa článku 6. POUKAZUJE na prínosy dôsledného vykonávania globálneho trhového opatrenia Medzinárodnej organizácie civilného letectva (CORSIA). KLADIE DÔRAZ na potrebu budovania kapacít rozvojových krajín v záujme dôsledného vykonávania [...] trhových činností patriacich do rámca UNFCCC.

34. SO ZÁUJMOM OČAKÁVA pokračovanie rokovaní o novom kolektívnom kvantifikovanom ciele (NCQG), pokiaľ ide o financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy, v kontexte zmysluplných zmierňovacích a adaptačných opatrení a transparentnosti vykonávania, pričom sa náležite zohľadnia potreby a priority rozvojových krajín, a v kontexte zosúladenia všetkých finančných tokov s cestou k nízkym emisiám skleníkových plynov a rozvoju odolnému voči zmene klímy. ZDÔRAZŇUJE, že NCQG by mal byť nápomocný pri budovaní rámca pre financovanie prechodu k svetu, v ktorom sa otepľovanie obmedzí na 1,5 °C.
35. Takisto SO ZÁUJMOM OČAKÁVA, že sa v rámci nového osobitného bodu programu zasadnutia konferencie COP 27 bude diskutovať o všeobecnej podpornej úlohe článku 2 ods. 1 písm. c), o tom, ako zmluvné strany a všetky zainteresované strany tento cieľ chápu a o tom, ako ho dosiahnuť.
36. JE ODHODLANÁ spolupracovať so všetkými zmluvnými stranami s cieľom:
- podporiť diskusiu o budúcnosti UNFCCC,
 - na základe zistení správ, seminárov a záverov podporného orgánu týkajúcich sa plánu spoločných opatrení v oblasti poľnohospodárstva z Koronívie (KJWA) diskutovať o možných spôsoboch udržateľného vykonávania opatrení v oblasti klímy v odvetví poľnohospodárstva pri súčasnom zaistení potravinovej bezpečnosti prostredníctvom udržateľného potravinového systému,
 - umožniť ambiciózne vykonávanie Glasgowského pracovného programu pre opatrenia na zvýšenie angažovanosti v otázkach klímy (ACE), a to aj prispievaním ku komplexnému akčnému plánu pre ACE a štruktúrovaním budúcej práce,
 - zaoberať sa rodovým rozmerom s cieľom využiť plný potenciál politík v oblasti klímy a podporovať komplexné opatrenia na dosiahnutie rodovej rovnosti, a to aj pokračovaním vo vykonávaní posilneného pracovného programu z Limy týkajúceho sa rodovej rovnosti a jeho druhého akčného plánu pre rodovú rovnosť a ukončením jeho preskúmania v polovici trvania.

37. VYZDVIHUJE význam opatrení zainteresovaných stran, které nie sú zmluvnými stranami, a ich začlenenia do procesu UNFCCC, a VYZÝVA na ďalšie úsilie – a to aj prostredníctvom transparentných záväzkov, ktoré umožnia vyvodenie zodpovednosti a budú vychádzať z dôveryhodných akčných plánov – zamerané na účinné vykonávanie Parížskej dohody a prípravu globálneho hodnotenia, a to aj prostredníctvom globálneho akčného programu v oblasti klímy.

INÉ MEDZINÁRODNÉ ORGANIZÁCIE A PROCESY

38. PODČIARKUJE, že krízy v oblasti zmeny klímy a biodiverzity, dezertifikácia, znečistenie, ako aj degradácia pôdy, vody a oceánov sú úzko prepojené a navzájom sa posilňujú, a ZDÔRAZŇUJE, že ich možno úspešne riešiť len uceleným prístupom, ktorý zahŕňa vzájomne prospešné stratégie so silnými sociálnymi a environmentálnymi zárukami vrátane riešení blízky prírode, ako boli vymedzené na 5. zasadnutí Environmentálneho zhromaždenia Organizácie Spojených národov. VÍTA, že sa v Glasgowskom klimatickom pakte v záujme zaistenia účinných opatrení v oblasti klímy kladie dôraz na zdravé ekosystémy, a NABÁDA zmluvné strany, aby do svojich NDC a LT-LEDS zahrnuli riešenia blízke prírode. PODČIARKUJE, že pri vykonávaní riešení blízky prírode je potrebné rešpektovať a chrániť práva pôvodného obyvateľstva a miestnych komunít, ako sa uvádza v príslušných vnútroštátnych právnych predpisoch a medzinárodných nástrojoch, ako je Deklarácia OSN o právach pôvodného obyvateľstva (UNDRIP) a medzinárodné právo v oblasti ľudských práv. Ďalej VÍTA novú stratégiu FAO v oblasti zmeny klímy na roky 2021 – 2030. VYZÝVA na užšiu spoluprácu a synergie medzi dohovormi z Ria a inými viacstrannými environmentálnymi dohodami, ako aj ďalšími relevantnými iniciatívami OSN a medzinárodnými procesmi. VÍTA diskusie, ktoré sa uskutočnili na konferencii Štokholm+50 a pri ktorých sa zdôraznila naliehavosť prijatia opatrení a začlenenia mladých ľudí, a DÔRAZNE ŽIADA zmluvné strany a príslušné zainteresované strany, aby nadviazali na všetkých desať odporúčaní pre opatrenia v záujme urýchleného vykonávania.

39. NAĎALEJ DÔRAZNE PODPORUJE posilňovanie synergií medzi UNFCCC a Dohovorom o biologickej diverzite (CBD) vrátane zosúladenia s ambicióznym globálnym rámcom pre biodiverzitu po roku 2020, ktorý sa má dohodnúť na 15. konferencii zmluvných strán (COP 15) v decembri 2022, a s Dekádou OSN pre obnovu ekosystémov, ako aj ďalšie napredovanie v opatreniach zameraných na vzájomné posilňovanie spoločných prínosov z hľadiska zmierňovania zmeny klímy, adaptácie na ňu a zvrátenia straty biodiverzity. TIEŽ NAĎALEJ PODPORUJE posilňovanie synergií medzi UNFCCC a Dohovorom Organizácie Spojených národov o boji proti dezertifikácii (UNCCD), Fórom OSN o lesoch, sendaiským rámcom pre znižovanie rizika katastrof, akčným programom z Addis Abeby a vo vzťahu k výsledkom plnenia Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov udržateľného rozvoja.
40. NAĎALEJ PODPORUJE vyzdvihovanie zásadnej úlohy, ktorú udržateľné hospodárenie s oceánmi a vodami a zdravé vodné ekosystémy zohrávajú pri celkovej klimateckej odolnosti, ako aj vyzdvihovanie toho, že je dôležité postupovať v súlade s Dekádou OSN pre vedu o oceánoch pre udržateľný rozvoj na roky 2021 – 2030 a s Dekádou OSN pre opatrenia v oblasti vody na roky 2018 – 2028. ĎALEJ VÍTA vyhlásenie „Náš oceán, naša budúcnosť, naša zodpovednosť“, ktoré bolo prijaté na druhej konferencii Organizácie Spojených národov o oceánoch, ktorá sa konala v júni – júli 2022 v Lisabone, a „Záväzky pre oceány z Brestu“, ktoré sa prijali na samite „One ocean“ vo februári 2022.
41. ZDÔRAZŇUJE vzájomný vzťah medzi zmenou klímy a ľudskými právami. V tejto súvislosti VÍTA prijatie mandátu osobitného spravodajcu pre ľudské práva a zmenu klímy.

42. VYZÝVA všetky členské štáty Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO) a Medzinárodnej námornej organizácie (IMO), aby zabezpečili, že medzinárodná letecká a námorná doprava spravodlivým a ambicióznym dielom prispeje k dosiahnutiu cieľov Parížskej dohody spôsobom, ktorý zabezpečí environmentálnu integritu, nebráni štátom prijať ambicióznejšie opatrenia, pričom by sa malo zabrániť dvojitému započítaniu a akémukoľvek výslednému materiálnemu dvojitému zaťaženiu vrátane nákladov, ako aj narušeniu hospodárskej súťaže na trasách alebo v rámci obchodovania, a zároveň VYZÝVA ICAO a IMO, aby pokračovali v podávaní správ o svojich činnostiach súvisiacich s klímou v rámci UNFCCC. PRIPOMÍNA, že v šiestej hodnotiacej správe pracovnej skupiny III sa medzinárodná letecká a lodná doprava identifikovali ako odvetvia, v ktorých je na zníženie emisií potrebné prijať ďalšie opatrenia. NABÁDA najmä organizáciu IMO, aby pokročila vo svojej práci na vykonávaní strednodobých a dlhodobých opatrení a aby zrevidovala pôvodnú stratégiu IMO v oblasti skleníkových plynov s cieľom postupne ukončiť emisie skleníkových plynov z medzinárodnej lodnej dopravy najneskôr do roku 2050 podľa postupu, ktorý je v súlade s cieľmi Parížskej dohody a VÍTA, že na 41. zhromaždení ICAO bol dohodnutý ambiciózný dlhodobý cieľ znižovania emisií z medzinárodnej leteckej dopravy.
